

Sayı: 2026/1320-BU
Konu: İthalatta Gümrük Yükümlülüğü Kapsamında
Gümrük Müşavirlerinin Müteselsil Sorumluluğu Hk.

13 Nisan 2026

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA

Bilindiği üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 229 uncu maddesinde; gümrük müşavirliğinin tüzel kişilik bünyesinde yürütülmesi halinde, gümrük beyannamesi veya beyanname yerine geçen belgeleri imzalayan kişilerin, vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bağlı buldukları tüzel kişilik ile birlikte idareye karşı müteselsilen sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 181 inci maddesinin ikinci fıkrasında dolaylı temsil kapsamında temsilcinin sorumluluğunun; beyanda kullanılan verilerin yanlış olduğunu bildiği veya mesleği icabı ve mutata olarak bilmesi gerektiği durumlarla sınırlı olduğu açıkça düzenlenmiştir.

Ancak uygulamada, söz konusu hükümlerde yer alan “bildiği veya bilmesi gerektiği” kriterinin yeterince dikkate alınmadığı, bu hususta somut olayın özelliklerine göre değerlendirme yapılmaksızın geniş ve katı bir yorum benimsendiği görülmektedir. Bu durum, gümrük müşavirleri ve müşavir yardımcılarının açısından orantısız mali ve idari sorumluluklara yol açmakta; mesleğin icrası sırasında ciddi mağduriyetler doğurmaktadır. Nitekim birçok olayda ilgililerin yargı süreçleri sonunda aklandıkları, ancak bu süreçte uğranılan mesleki ve ekonomik kayıpların telafi edilemediği bilinmektedir.

Mülga 1615 sayılı eski Gümrük Kanununda müteselsil sorumluluk belirtilmemiştir. Genellikle vergi ziyası ile ilgili takibat Şirket ya da ilgili firma sahiplerine rücu ediyordu. 4458 sayılı Gümrük Kanununda ise bu durum 229’uncu madde ile gümrük beyannamesi veya beyanname yerine geçen belgeleri imzalayan kişilerin, vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bağlı buldukları tüzel kişilik ile birlikte idareye karşı müteselsilen sorumlu oldukları açıkça ifade edilmiştir. Vergi kaybında ötürü cezai işleme tabi tutulan durumlarda Gümrük Müşavirlerinin dolaylı temsil ile işlemlerini takip ettikleri yerli yada yabancı firmalar bir süre sonra firmalarını kapatıp ortadan kaybolduklarında kamu alacağının takibinde müteselsil sorumluluk gereği dolaylı temsilci sıfatıyla gümrük müşavirine geri dönmektedir. Bu da ortaya çıkan orantısız cezalarda sadece sorumluluğu iş takibi olan gümrük müşavirini mağdur bırakmaktadır.

Bu nedenlerle; 4458 sayılı Gümrük Kanununun 10 uncu maddesinde Bakanlığınıza; gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin ortaya çıkan tereddütleri gidermeye ve uygulamada birlik sağlamaya yönelik gerekli düzenlemeleri yapma yetkisi verilmiştir. Bu kapsamda, mevcut uygulamadan kaynaklanan sorunların giderilmesi ve ölçülülük ilkesinin sağlanması amacıyla idari bir düzenleme yapılması zaruri hale gelmiştir.

Bu çerçevede; gümrük müşavirlerinin dolaylı temsil kapsamında takip ettikleri işlemlere ilişkin mali ve idari sorumluluklarının, elde ettikleri hizmet bedeli kestikleri fatura ve katkıları ölçüsünde orantılı olacak şekilde sınırlandırılmasına yönelik bir düzenleme yapılmasının, hem hakkaniyet hem de hukuki güvenlik ilkeleri açısından yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.

Bu itibarla, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında Bakanlığınızca gerekli düzenlemenin yapılarak, gümrük müşavirlerinin müteselsil sorumluluğunun daha açık ve ölçülü bir çerçevede belirlenmesi hususunda gereğini arz ederim.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.